

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TÁBOR

VÝROČNÍ ZPRÁVA

za rok 2023

Městská knihovna Tábor
příspěvková organizace
Jiráskova 1775, 390 01 Tábor
IČ 70886334
Statutární zástupce: Ing. Olga Černá
Zřizovatel: Město Tábor

Obsah

Úvod.....	3
Doplňování a zpracování knihovního fondu	3
Čtenáři	3
Služby knihovny	4
Novinky roku 2023.....	4
Nejvýznamnější akce a projekty.....	5
Spolupráce	7
Regionální funkce.....	8
Organizační a správní opatření	9
Hospodaření.....	9
Výhled rozvoje.....	9
Stav knihovního fondu Městské knihovny Tábor ke dni 31. 12. 2023.....	10
Uživatelé a návštěvníci knihovny v roce 2023	11

Úvod

V roce 2023 knihovna mohla postupně vrátit k běžnému provozu, který v předchozích dvou letech přerušila pandemie nemoci Covid-19. Nabídku tradičních výpůjčních služeb i kulturních a vzdělávacích akcí rozšířila o nové formy (např. Letní čtení) a témata (Mediální vzdělávání). Aktivně nabízela své prostory pro akce a setkávání místních komunit, pořádala kulturní a vzdělávací akce.

Ze statistických údajů vyplývá, že zájem o služby knihovny se v tomto roce opět zvýšil.

Knihovna byla v roce 2023 za Jihočeský kraj nominována do soutěže Městská knihovna roku a postoupila mezi 8 finalistů. Mezi tři nejlépe hodnocené knihovny se nakonec nedostala, ale i samotná nominace je úspěchem a povzbuzením do budoucna.

Doplňování a zpracování knihovního fondu

V roce 2023 byl knihovní fond doplňován v běžném režimu. Pokračovali jsme ve využívání grantu Ministerstva kultury ČR „Česká knihovna“ a pořídili aktuální tituly českých autorů. Dále jsme získali knihy z projektu „Cizojazyčná literatura“, který garantuje Moravská zemská knihovna. Průběžně rovněž doplňujeme fond společenských her, CD a DVD.

Kromě standardních cest (knižní distributoři, internetové obchody) doplňujeme fond i prostřednictvím antikvariátů, kde systematicky dohledáváme především tituly z doporučené četby. Z nabízených knih od čtenářů vybíráme vhodné tituly pro naše oddělení, knihy, které nepoužijeme pro budování fondu, jsou umístěny v knihobudkách. Knihy vyřazené z fondu Městské knihovny Tábor nabízíme ostatním knihovnám, školám a dalším zájemcům dle metodiky Národní knihovny ČR. Od roku 2018 umísťujeme vyřazené knihy rovněž do Nemocnice Tábor a do domů s pečovatelskou službou.

Využíváme databáze Jmenné autority NK ČR a Souborný katalog ČR a zároveň do nich přispíváme. V souborném katalogu provádíme aktualizaci odběru periodik v naší knihovně.

Knižní fond nabízíme prostřednictvím online katalogu, doporučených knih v knihovně, tematickými výstavkami a seznamy, které zveřejňujeme webu a na Facebooku.

Čtenáři

V roce 2023 bylo v knihovně zaregistrováno 6 425 čtenářů, z toho 1 223 dětí do 15 let. Bylo realizováno 253 418 výpůjček při 114 469 evidovaných návštěv v knihovně. V roce 2022 se jednalo o tato čísla: počet čtenářů 6 097, z toho dětí 1 049, výpůjček 238 882, návštěv 103 047.

Počet registrovaných čtenářů i výpůjček se po minulých třech letech, ovlivněných pandemií covid-19, zvyšuje. Trvale stoupá zájem o e-výpůjčky, ale jejich počet stále tvoří jen okolo 1,5 % z celkového počtu výpůjček.

Stoupá také počet návštěvníků akcí knihovny a hvězdárny. Zájem o akce pro nejmenší děti a rodiče, pro školy a pro seniory v letošním roce přesahoval personální i prostorové možnosti knihovny.

Služby knihovny

Vedle klasických výpůjčních služeb (knihy, časopisy, CD, LP, DVD a společenské hry), nabídky kopírování, tisku, přístupu na PC a wi-fi v budově knihovny poskytuje knihovna i řadu on-line služeb: prodlužování výpůjček, objednávky a rezervace, vzdálenou registraci a nákup vstupenek na akce, půjčování elektronických knih, službu Díla nedostupná na trhu, streamy a záznamy vzdělávacích přednášek.

Novinky roku 2023

Minifestival mediálního vzdělávání

V únoru uspořádala knihovna první ročník tří denního Minifestivalu mediálního vzdělávání pod záštitou Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Proběhlo osm přednášek a workshopů pro zaměstnance, školy, seniory i veřejnost, celkový počet návštěvníků byl 220. Aktivitu vedlo několik odborníků z organizací, které se mediálnímu vzdělávání věnují (NÚKIB, Fakespace, Linkin Sphere), celý minifestival byl financován z grantu Nadace OSF.

Hra pro školy: Dezimfobies

Literatura v Táboře, Poezie je, Kul.turista

Na těchto třech projektech knihovna spolupracovala s Divadlem Oskara Nedbala a Kavárnou a knihkupectvím Jednota.

Literatura v Táboře byla zaměřena na společnou propagaci a koordinaci literárních akcí ve městě (autorská čtení, setkání se spisovateli, dílny pro děti).

První ročník festivalu **Poezie je** nabídl setkání se současnými českými básníky v netradičním prostředí. Knihovna organizačně zajistila setkání s Kristinou Láníkovou a její výtvarnou i literární tvorbou v Trafačce a čtení textů s Klárou Krásenskou v botanické zahradě.

V projektu **Kul.turista – Kulturní hostina** se knihovna spolu s dalšími s jihočeskými kulturními organizacemi zapojila do podpory Českých Budějovic v úsilí o získání titulu „Evropské hlavní město kultury 2028“. Kromě divadla a Jednoty knihovna spolupracovala také se spolkem Naplaveno ze Stružince u Jistebnice. V rámci tohoto projektu proběhl během druhého květnového víkendu aktivita Otevřená knihovna (nabídka roční registrace zdarma, seznámení s dílem tábořských osobností ve fondu knihovny), 3. ročník šifrovací hry ŠiFT a pro děti „Hra na knihovníka“ v Jistebnici.

Účastníci šifrovačky na Kotnově

Spolupráce s dobrovolníky

Knihovna už od roku 2022 postupně rozšiřuje spolupráci s dobrovolníky. V roce 2023 spolupracuje

- se šesti dobrovolníky, kteří učí lidi z Ukrajiny česky
- čtyřmi dobrovolnicemi, které vedou kurzy ručních prací
- dvěma studentkami Gymnázia PdC, které v rámci dobrovolnického programu DofE vedou doučování k přijímacím zkouškám na SŠ
- dalšími dobrovolníky a dobrovolnicemi, které čtou dětem i dospělým během Letního čtení v botanické zahradě (spolek Květel) a Noci literatury.

V listopadu jsme uspořádali setkání, kde jsme dobrovolníkům poděkovali, předali jim pamětní listy a mluvili o možnostech další spolupráce.

Biblio-box

Pobočka knihovny na Sídlišti nad Lužnicí získala v září tohoto roku nový biblio-box, který umožňuje vracet knihy i mimo otevírací dobu. Nákup boxu byl financován s použitím dotace z programu Ministerstva kultury VISK 3.

Nejvýznamnější akce a projekty

Knihovna jako každý rok pořádala řadu setkání s autory knih pro dospělé i děti. Zapojila se do projektů Literatura v Táboře (spolupráce s kavárnou Jednota a Divadlem Oskara Nedbala), Poznej svého překladatele (spolupráce s Obcí překladatelů a spolkem Septem artes), Oko do světa (spolupráce s nakladatelstvím Baobab).

Oko do světa – dílna s Davidem Dolenským

Během roku 2023 nás navštívili spisovatelé Karel Jordán (Karel Deniš), Magdalena Platzová, Ludmila Peřinová, Milena Štráfeldová, Lukáš Boček, Markéta Pilátová, Jiří Šesták, Eva Vychodilová a Dora Čechová, novináři Ondřej Kundra a Miroslav Etzler, překladatelé Anna Kareninová, Hana Zahradníčková, Richard Podaný a Jiří Pelán, z autorů knih pro děti Eva Volfová, Marek Toman, Magdalena Rutová, David Dolenský, Tereza Horváthová a Michaela Kukovičová.

Autorské čtení Markéty Pilátové

Tomáš Etzler – Novinářem v Číně

Pokračovaly pravidelné vzdělávací přednášky z cyklů Lidské zdraví, Vesmírný Tábor a genealogie (ve spolupráci s ČGHSP). Mediálnímu vzdělávání byly kromě týdenního minifestivalu v únoru věnovány další přednášky na podzim.

Seniorům knihovna vedle oblíbené Mozkové posilovny a Virtuální univerzity třetího věku nabídla anglickou konverzaci, PC poradenství a dovozkovou službu. Ve spolupráci s pobočkou SONS připravila knihovna program pro zrakově handicapované, kterým byl stejně jako v minulých letech k dispozici také speciální fond zvukových knih. Aktivitu pro seniory a handicapované jsme spolufinancovali z dotace Ministerstva kultury, z programu na podporu kulturních aktivit OZP a seniorů.

Deskové hry pro seniory

Nejmenším a jejich rodičům byl určen klub Ložník, větším dětem tvořivé a herní dílny, literární soutěž (ve spolupráci s botanickou zahradou), Noc s Andersenem a v červenci týdenní příměstský tábor. Školy si mohly vybírat z nabídky exkurzí, lekcí na podporu čtenářství, mediální gramotnosti i dalších témat. Nově jsme zařadili lekce s využitím metody Filosofie pro děti. Pro jihočeské knihovníky, kteří se věnují dětským čtenářům, jsme uspořádali celodenní seminář „Aktuální témata v literatuře pro děti“, který vedla lektorka Nina Rutová.

Noc s Andersenem na dračí téma

Díky dotaci Ministerstva kultury z programu „Knihovna 21. století“ knihovna i v tomto roce pokračovala v projektu zaměřeném na aktivity pro děti na pobočkách Pražské sídliště a Sídliště nad Lužnicí.

Komiksová dílna na Sídlišti nad Lužnicí

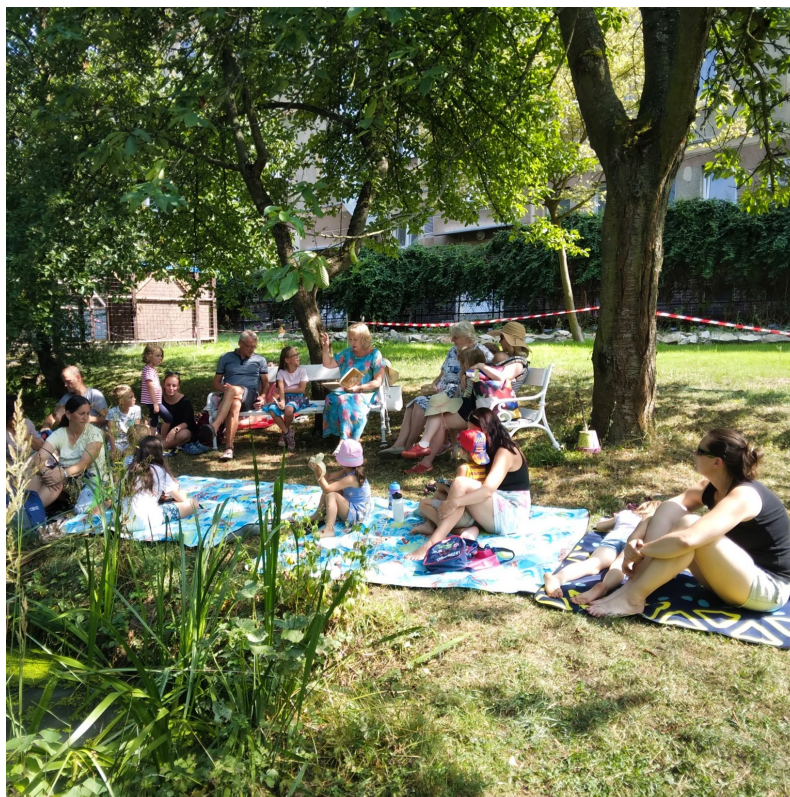
Ve spolupráci s dobrovolníky probíhaly v knihovně dílny ručních prací, příprava na přijímací zkoušky na SŠ a výuka češtiny pro příchozí z Ukrajiny. Ukrajinským studentům češtiny knihovna díky grantové podpoře Nadace VIA nabídla také výlety, na nichž se seznámili s historií a památkami Tábora a Prahy. Centrum pro integraci cizinců pro příchozí z Ukrajiny uspořádalo v knihovně několik informačních setkání.

Velký úspěch měl již tradiční březnový koncert souboru Svišti v orchestřišti, ve výpůjčním prostoru knihovny pro dospělé a v Galerii Na schodišti se střídaly výstavy fotografií, ilustrací a prací žáků tábořských škol.

Svišti v orchestřišti v knihovně

Program se neomezoval jen na prostory knihovny. V květnu knihovna uspořádala třetí ročník šifrovací hry ŠifT, které se zúčastnila téměř stovka soutěžících z celé republiky. Prázdninová odpoledne patřila už druhým rokem každou středu Letnímu čtení v botanické zahradě a na konci září se na pěti místech táborského nového města v rámci Noci literatury četlo z nejnovějších knih světových autorů.

Letní čtení v botanické zahradě

Noc literatury – herec Ondřej Pavelka čte v Masarykově domě povídky Viktora Špačka

Hvězdárna, která je součástí knihovny, nabízela pravidelná pozorování každý čtvrtek a byla místem, kde se scházel astronomický kroužek DDM. Nejúspěšnější byla tradiční srpnová vycházka s pozorováním Perseid.

Prostory knihovny využívaly pro své akce i další místní organizace a spolky, a to buď formou výpůjčky (školy, neziskové organizace) nebo pronájmu (komerční subjekty).

Ruční práce – komunitní setkání v knihovně

Spolupráce

Město Tábor

Město Tábor v knihovně představilo projekty participativního rozpočtu a uspořádalo veřejnou diskusi Na kus řeči s vedením města.

Nakladatelství Baobab

Knihovna dlouhodobě spolupracuje s tábořským nakladatelstvím Baobab. V roce 2023 se podílela na programu festivalu Baobabí léto a uspořádala čtenářské a výtvarné dílny s autory knih pro děti v rámci projektu Baobabu „Oko do světa“.

Další spolupráce

- MěÚ Tábor – Odbor kultury a cestovního ruchu: spolupráce na kulturním kalendáři
- Nemocnice Tábor – půjčování audioknih, umístování vyřazených knih, půjčování odborné literatury
- Domy s pečovatelskou službou – umístování vyřazených knih
- Mateřské, základní a střední školy z Tábora i okolí
- Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky: praxe studentů oboru informační služby
- Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Tábor a Botanická zahrada, spolek Květel - spolupráce na pořadech pro děti, literární soutěži a Letním čtením v botanické zahradě
- Gymnázium Pierra de Coubertina – soutěž Eurolyra, dobrovolná činnosti studentů v rámci programu DofE (příprava žáků ZŠ k přijímacím zkouškám na SŠ)
- Diakonie Rolníčka – prodejní výstava výrobků chráněné dílny v knihovně, převoz knih mezi pobočkami
- Cheiron, Fokus – výstavy prací klientů, informace o činnosti
- Česká genealogická a heraldická společnost – zápůjčka prostor, spolupráce na programu
- Septem artes, z. s. – zápůjčka prostor, spolupráce na programu (setkání s překladateli v rámci Sousedské univerzity)
- Kafe a knihy Jednota – účast na festivalu Korzo, Poezie je, Kul.turista
- Spolek Naplaveno – projekt Kul.turista, výstava fotografií z projektu Návrat do krajiny, setkání s výtvarníkem Tomášem Klepochem v rámci jeho rezidenčního pobytu
- Pro bono aliance – zápůjčka prostor, spolupráce na programu (besedy Právníci v ulici)
- Divadlo Dokola (Vojtěch Morava) – celoroční spolupráce na programu pro děti na pobočkách knihovny, třídní program věnovaný spisovatelce Mileně Štráfeldové v březnu
- Tříkrálová sbírka, Bílá pastelka, Post Bellum – Paměť národa, Český den proti rakovině, Domáci hospic Jordán, Šatník MAS Krajina srdce – prostor pro sbírky, jejich organizační zajištění
- Městská knihovna Tábor je členem Svazu knihovníků a informačních pracovníků, Sdružení knihoven a projektu Centrální portál knihoven (www.knihovny.cz)

Regionální funkce

Městská knihovna Tábor je pověřena Jihočeskou vědeckou knihovnou k výkonu tzv. regionálních funkcí. Znamená to, že především metodicky spravuje knihovny sídlící na území bývalého okresu Tábor. Tuto činnost vykonává Regionální oddělení.

V roce 2023 bylo na Tábořsku registrováno 98 knihoven, z toho 13 profesionálních.

Bylo provedeno

- 350 konzultací
- 201 metodických návštěv
- 16 revizí (zrevidovaných 17 522 svazků) v knihovnách na Tábořsku
- příprava a rozvoz 188 výměnných souborů (26 168 svazků)

Další aktivity

- metodická pomoc knihovnám při přechodu na nový automatizovaný knihovní systém Koha
- zpracování statistik
- hodnocení a porovnání knihoven
- distribuce knih z projektu Česká knihovna
- pravidelné zveřejňování informací na webu knihovny
- vydávání zpravodaje

V závěru roku se regionální oddělení knihovny přestěhovalo na nové místo – do bývalé tržnice na Budějovické ulici, kterou Město Tábor přestavělo na spisovnu a pro potřeby knihovny. Při stěhování, které proběhlo během jednoho dne, bylo kromě vybavení čtyř pracovních míst převezeno více než 25 000 knih. V novém působišti získalo regionální oddělení větší prostor, zařízený novými kovovými regály, a vlastní parkovací místo.

Organizační a správní opatření

Kontroly

Proběhly pravidelné kontroly BOZP, požární bezpečnosti, výtahů, regálů a inventura majetku ve vlastnictví zřizovatele (vybavení hvězdárny). Kontroly neshledaly žádné závažnější nedostatky, požadavky (např. na doplnění lékárníček) jsou splněny.

Studentské praxe

V roce 2023 vykonávali v knihovně průběžnou i souvislou praxi žáci SOŠ obchodu, služeb a řemesel - obor informační služby.

Investice a opravy

Vzhledem k tomu, že v roce 2023 uspělo Město Tábor s žádostí o dotaci z programu IROP na rekonstrukci budovy knihovny v Jiráskově ulici, nebyly v tomto roce prováděny žádné opravy většího rozsahu ani investice.

Podrobněji viz Rozbor hospodaření.

Hospodaření

- viz Rozbor hospodaření

Výhled rozvoje

- Rekonstrukce budovy v Jiráskově ul. v souladu se strategií knihovny a se zásobníkem oprav a investic v pasportu budovy (dotační program IROP): zateplení budovy, výtah, výměna oken a radiátorů, rekuperační větrání hvězdárny, půdní vestavba a přesunutí kanceláří, revitalizace oddělení pro děti a mládež, nový přednáškový sál a prostor pro tvůrčí dílny.
- Začlenění knihovny do projektu na přestavbu a nové využití bývalé ZŠ Světlogorská na Sídlišti nad Lužnicí.
- Rozvoj služeb s ohledem na strategické dokumenty.
- Celkově viz Strategie knihovny.

Tábor dne 13. 3. 2023

Zpracovala: Ing. Olga Černá

ředitelka MěK Tábor

Stav knihovního fondu knihovny ke dni 31. 12. 2022

Do fondu MěK bylo doplněno celkem..... 7 024 sv.

z toho:

pro výměnný fond2 397 sv.

pro vlastní fond MěK Tábor4 627 sv.

z toho:

knihy5 488 sv.

audiovizuální a zvukové dokumenty466 sv.

stolní hry a hudebniny,50 sv.

Z fondu MěK bylo vyřazeno celkem 14 368 sv.

z toho :

výměnný fond.....937 sv.

vlastní fond MěK 13 341 sv.

z toho:

knihy8 588 sv.

audiovizuální a zvukové dokumenty5 761 sv.

Knihovní jednotky celkem: 166 837 sv.

z toho:

výměnný fond.....39 996 sv.

vlastní fond MěK 126 841 sv.

Knihy 152 896 sv.

z toho:

beletrie dospělí73 853 sv.

naučná dospělí48 487 sv.

beletrie mládež.....24 742 sv.

naučná mládež.....5 814 sv.

Uživatelé a návštěvníci knihovny v roce 2023

ČTENÁŘI (registrovaní uživatelé).....	6 425
z toho do 15 let.....	1 223
 NÁVŠTĚVNÍCI	270 773
návštěvníci knihovny	114 469
akce kulturní.....	2 862
akce vzdělávací.....	7 319
internet.....	500
 On-line katalog – přístup mimo knihovnu.....	97 147
On-line katalog – přístup z knihovny.....	8 685
Uživatelské konto – přístup mimo knihovnu.....	57 482
Uživatelské konto – přístup z knihovny.....	428
Návštěvy webu	67 055
 Výpůjčky dospělí - naučná.....	44 622
Výpůjčky dospělí - beletrie.....	145 296
Výpůjčky mládež/děti - naučná	3 886
Výpůjčky mládež/děti - beletrie	22 318
Periodika	15 401
CD.....	11 650
Mapy	317
Filmy	3 201
Společenské hry.....	6 424
Elektronické čtečky, přehrávače CD	51
VÝPŮJČKY CELKEM.....	253 418
Výpůjčky e-knih	3 545